

IDOLII IERBII

de Alexa Băcanu ft. Volodea

PERSONAJE:

PETRU, LENA, RAPPER, NICOLAE, TOM,
AUREL, GLORIA, IMRE, MARIA, EMMA,
RADU, STELA, HRISTEA, NICHITA, DORA

SCENA 1

Petru și Lena fumează iarbă la unul dintre ei acasă.

PETRU: E penibil! Sunt penibili! Poetul cu P mare! El cu E mare, „îngerul blond”, „înaintemergătorul”! Și ăștia sunt oamenii care l-au cunoscut! Nu copii cu mîntea-n colțuri! Adulți cu picioarele pe pământ! Ce le-a făcut? Sau, mai bine zis, a făcut el ceva sau doar ei sunt de vină, sau epoca, sau... Aveau nevoie de un Mesia, asta e clar. Oricine-ar fi fost. Și Nichita nu era prost. Știa asta. Și a crezut un timp că Labiș e Mesia. Și s-a închinat la el ca toți ceilalți. Dar Labiș a fost decapitat și s-a dovedit a fi doar proorocul lui.

LENA: Cum să fie decapitat?

PETRU: E doar un mod de-a spune. Mă rog, i-a fost secționată măduva, dacă ții mai mult la corectitudine decât la metaforă. Ideea e că Labiș i-a pregătit lui calea. A ațâțat pofta oamenilor, apoi s-a retras modest și Nichita a sărit să umple locul gol. Și l-a umplut, nu glumă! Să se nască azi, nu l-ar mai băga nimeni în seamă. Ar fi considerat nebun, nefolositor, nepotrivit aici și acum. Pentru că nu mai există poeți, pentru că timpul lor a trecut, odată cu înțelegerea pentru ei. Doar dacă nu sunt și ei trecuți. Atunci da, atunci au loc în manuale și oferă încă refugiu pentru fete bătrâne și copii neadaptați, doar să nu cumva să mai respire... Pentru că poezia e o artă moartă și numai așa mai are valoare, fie ea și arheologică. De unde până unde înger? De când sunt îngerii alcoolici? De când au îngerii sex?

LENA: Taci!

PETRU: De ce să tac? Încerc să înțeleg. Și ăsta-i doar începutul. Și doar o parte din ce îmi zumzăie prin creier. Parcă e din altă lume, parcă trebuie să investighez ceva caz din serialul ăla... cum îi zicea? ăla cu lumile paralele și fără sens. Știi?

LENA: Nu...

PETRU: Mă rog... Ideea e că nu pot relaționa cu lumea lor și nici asta nu înțeleg, nu e atât de departe, totuși... Mă amețesc, pur și simplu mă amețesc, mi se pare că e alt aer la ei, mai rarefiat, s-a schimbat în 50 de ani compoziția aerului și nu mai putem să ne întoarcem fără să amețim.

LENA: Vorbești ciudat. Ce e cu tine?

PETRU: Ți-am zis doar. Aerul lor puțin. Parcă aș coborî de fiecare dată undeva într-o ladă veche, care miroase a naftalină și e plină de fotografii și scrisori și cărți,... și e absolut fascinant, aș vrea să stau acolo până descopăr tot, până epuizez tot... Dar nu

pot, trebuie să urc la aerul prezent din când în când, altfel mă pierd, pe mine cel prezent, mă uit, pur și simplu și încep să cred că sunt atunci.

LENA: Liniștește-te. Atunci și acum, tot una. Erau și ei ca noi, mergeau în cafenele și râdeau și iubeau și se îmbătau și aberau despre viață, și cosmos, și iubire...

PETRU: Te înșeli, era cu totul altfel. Lumea era altfel. Mai puțin nepăsătoare. Asta e problema, Lena, suntem prea cool acum, nu vezi? Suntem prea cool cum stăm noi și fumăm iarbă din plictiseală, ca să ne simțim bine, ca să râdem, nu ca să-l descoperim pe Dumnezeu, nu scoatem nimic din tripurile noastre de acum. A-ul e de vină, nu vezi?

LENA: Ce a? Care a?

PETRU: A-ul din față, nu mai avem sânge, Lena, nu mai avem coaie, nu mai scriem poezie, decât dacă suntem loseri... Numai loserii mai scriu versuri, oamenii cool fumează și râd și nu se gândesc la nimic mai complex sau mai structurat... Sau mai profund decât screensaverul ăsta la care ne holbăm de o jumătate de oră!

LENA: Nu, Petru, nu! Care a?

PETRU: Sau a trecut mai puțin? Cât e ceasul? Zona Crepusculară, așa se numea serialul ăla!

LENA: Care a? Îmi zici odată?

PETRU: Ce a? Ce naiba tot zici acolo? Unde mi-e telefonul? Vreau să știu cât e ceasul!

LENA: Care a? Ce a?

PETRU: Ce a?

LENA: Ai zis ceva de a. „Problema noastră e a-ul”. Mă sperii, Petru, bad trip.

PETRU: A-ul e problema noastră... Am zis eu asta? Care a?

LENA: Exact, Petru, care a? De ce-mi faci asta? Tu ai zis! Gândește-te!

PETRU: A. Prima literă. Începutul. Începutul e problema? Nu, ce legătură are? Litera din față, asta e a. Litera din fața celorlalte litere. Și poate că următoarele litere alcătuiesc cuvinte, dar a-ul rămâne, cât de postmodern, eternă aducere aminte: a-ul prim, a-ul primordial, în fața tuturor cuvintelor, a-moral, a-sexuat, a-politic, a-vicios, a-teu, a-patrid, a cel măreț și minimalizator, a cel reducător, cel a-neantizator! Sfârșitul stă în început.

LENA: Cât clișeu!

PETRU: A-ul ne distruge, a-ul e lipsă, gol, moarte, asta avem noi în plus, din cauza asta amesc în aerul lor tare, nu mă țin plămâinii... Atunci cuvintele nu începeau cu a, totul era dezechilibrat, periculos, crud, dar neprăfuit, viu...

LENA: A-viu... Mă întristezi. Nu, nu vreau în filmul ăsta.

Caută pe Internet un post de radio și mărește sonorul. Se aude Rapperul. Cei doi ascultă, bătând ritmul.

RAPPER:

O nouă apariție la noi pe scenă a venit

Șef de promoție, copil deștept, citit.

Nimic nu i-a lipsit, părinții l-au iubit,

A ieșit perfect, ei nici nu s-au grăbit

Făcut la 50 de ani, crescut în 90-2000

Combini Spike cu Stănescu și Labiș cu B.U.G.

Influența părintească s-ar simți și dacă n-ai vrea

Arde-o cu sub umbra nucului bătrân... în pula mea!
O arzi cu Lena, te-a ales din mai mulți,
Ce dracu îi faci, tot stai cu ea da n-o fuți!
Te bag eu în spital, ca s-o vezi cum durută
O să afle stupefiată c-ai suferit o rimoză acută.
Now I'm changing the language, so our little friend
With his Romanian-French studies can't understand.
Just look at his face, he's one step from a choke
It's too much for him, I'm causing a stroke,
My lyrics will kill him, just like a good gun...
This looks like a sitcom, I make pun after pun.
This is no more fun, but there's nowhere to run,
You're trapped here with me, and you're coming undone.
You smoke from a joint, and talk about people from past.
Are you fucking kidding? You really thought you would last.
Around here we don't joke, this is serious shit
Schimb limba din nou, că m-am plictisit
Aici închei, dedicația către Petru.
Eu aş mai continua, da' s-a oprit cronometru.

SCENA 2

Restaurantul Capșa, decembrie 1956. La o masă, Nicolae și Tom beau dintr-o sticlă de țuică. La altă masă, Maria cu un grup de prieteni. Femeia aruncă din când în când ocheade către Nicolae.

NICOLAE: Vezi, tu, Tom, am senzația că nu termin, mă înțelegeți? E ca și când ai turna o găleată de apă într-un burete, apoi n-ai reuși să storci din el decât o picătură.

TOM: Dar o picătură de esență!

NICOLAE: Esență, da... Dar tot puțin. Sunt atâtea lucruri care trec pe lângă mine și prin mine și eu abia prind un fulg-două. Știu că vorbesc ca un copil, știu ce mi-ai răspunde, știu autorii și volumele la care m-ai trimite ca să văd că și alții s-au mai simțit așa. Dar nu găsesc nici o mângâiere aici și, dacă azi îmi Julesc genunchii, nu mă doare mai puțin că o mie de alți împiedicați au suferit și ei înainte. Și știu exact de ce mă simt așa, și știu foarte bine că nu e rezolvare, dar îmi place să o vorbesc, știi? Pe problemă. Pe frustrarea asta de copil care vrea să prindă apa-n palma goală și se alege doar cu palma udă. Atât o să rămână din mine, doar ce am ales eu să rămână. Uneori mă sperie așa de tare ideea asta, încât mă apuc să scriu tot ce-mi trece prin cap, fiecare ineptie, ca să păstrez tot, să nu moară nimic. Cât de copilăros, nu? Cât de egoist și stupid, când poate nici esența nu merită... Azi am mâncat mazăre cu friptură de găină...

TOM: Și am urmărit pe fereastră cum se plimbă prin casă dama blondă de peste drum. Purta o rochie de casă din mătase bleu...

NICOLAE: Și am recitat niște poezii ale lui Villon, ca să-mi fac poftă de scris...

TOM: Doar că e urât afară și frig și voiam să merg undeva la oameni să mă-ncălzesc...

NICOLAE: Voiam să mă scufund iar în adâncuri...

TOM: În lumea alcoolurilor tari...

NICOLAE: Uite acum, Tom, acum-ul ăsta, nu merită el imortalizat? Cine o să-și mai amintească peste cincizeci de ani de seara asta? Cine o să mai știe cât eram de fericiți acum?

TOM: Eram... acum.

Intră o ceată zgomotoasă de tineri, care se așează la masă cu Nicolae și Tom.

AUREL: Uite generația nouă de scriitori cum se destrăbălează, amortindu-și simțurile cu aburi de alcool de... (*miroase sticla*) prune, în timp ce misterele lumii rămân neenunțate, problemele societății nedemascate, durerile dragostei neliricizate, iar moartea ființei înghite hulpav promisiunile de măreție proiectată înspre viitorul unei națiuni adolescente, marcată de zbaterile rațiunii în căutare de sens și rezolvare!

NICOLAE: Dar văd că voi ați venit deja montați.

GLORIA: Păi nu? Trebuie să fim cu toții în același plan, altfel cum ne mai înțelegem? Pe unii-i urcă țuica, pe alții-i coboară. În echilibru stă victoria!

AUREL: În echilibru stă chiar și Gloria! În ciuda palincii extraordinare a lui Imre.

IMRE (*mândru*): Palincă de Covasna! Face cât două țuici și-o vodcă!

NICOLAE: Măăă, ai grijă ce zici, că dacă se supără țuica și vodka pe tine, te dau afară din țară.

IMRE: Urât, Nae, urât!

MARIA (*veselă, de la masa de alături*): Ba eu aș zice că e un bărbat bine! (*Râde*) Scuzați c-am tras cu urechea, dar acustica e foarte bună aici.

NICOLAE: Nici o problemă, dacă fizica o cere...

IMRE: Mai ales când îți cade-n poală și-un compliment.

AUREL: Păi, de! Gravitația!

TOM: Dar dacă tot am început, inerția ar zice să continuăm, deci nu vreți să vă alăturați nouă?

MARIA (*se uită la amicii ei*): Nu ne putem împotrivi inerției...

NICOLAE: Ba putem! Putem orice. (*Maria pare jignită*) Nu vă supărați, doamnă, o să vă explic și o să-mi dați dreptate. (*Se ridică și o ajută să se mute la masa lor. Amicii ei o urmează*) Se simte în aer, vedeți dumneavoastră, de ceva timp se simte un aer mai proaspăt, ca și când s-ar fi închis niște răni. Nu, ca și când au putrezit niște hoituri care făceau respirația dificilă și, din descompunerea lor s-a acoperit pământul de verdeață. Știți iarba aia de primăvară, lucioasă și crudă? Așa miroase acum. A început. Și începutul e frumos nu numai pentru că e optimist, dar și pentru că acum se stabilesc regulile. Acum se produc schimbările, dacă e să se producă vreodată, în insula asta de viață. Chiar dacă se coace deja recolta pentru următorul seceriș, acum trebuie stabilit cum se va produce acesta.

MARIA: Deci totul e posibil?

NICOLAE: Totul, chiar și lupta cu inerția.

MARIA: Pentru că trăim un început de lume.

NICOLAE: Vedeți că ați înțeles? Simțiți tinerețea din aer? (*Îi pune discret mâna pe picior*).

MARIA: O simt...

IMRE: Îmi păreți cunoscută... Ne-am mai întâlnit undeva?

GLORIA: Păi doamna e balerină la Ciocârlia, nu-i așa?

MARIA: Așa e. Maria Polevoi. Dâșii sunt Emma, Radu și Ioan. Și nici unul nu avem un termen de politețe înaintea numelui.

NICOLAE (*zâmbeste*): E bine de știut. Noi suntem Stela, Aurel, Gloria, Imre, Tom, Hristea și Nicolae. Tot fără adăugiri politicoase. Încântați de cunoștință.

MARIA: Asemenea. (*Se uită la Nicolae*) Și tu îmi ești cunoscut. Cred că te-am auzit odată recitând ceva la un cenaclu. Ești foarte talentat.

NICOLAE: Mulțumesc.

MARIA: Oare nu ne-ai mai putea recita ceva și acum?

NICOLAE: Hm... Nu cred că e momentul...

EMMA: Hai,... te rugăm, Maria ne-a povestit cât de impresionată a fost de poeziile tale.

RADU: Da, nu ne lăsa în bezna ignoranței.

STELA: Ai milă de acești oameni, Nae, scoate-i din beznă.

TOM: Haide, iluminează-i pe cei ce au virtutea curiozității!

GLORIA: Răcorește gâtleurile celor însetați.

NICOLAE: Da' mai stați oleacă, ce-ați tăbărât așa pe mine? Fanfaronilor, voi normal nu mai știți să vorbiți?

AUREL: Hai, nu schimba vorba! Nu-i politicos să refuzi o doamnă. Mai ales una frumoasă. Zi-ne ceva de suflet.

NICOLAE:Fie. Ceva de bucurie. (*Începe să recite*)

Am palmele arse de lemnul țapinei

Și ochii trudiți, dar mă uit cât cuprind.

Își Lasă-nserarea urzeala luminii

Curgând pe izvoare și-n codri vuind.

Din roșă o stea se aprinde în alb

Ori doar mi se pare și zboară să cadă

O stea ce din alb se-ntuncă în roș

Târându-și cu trudă sălbatica-i coadă.

Cu trăsnet un brad a căzut și aud

Din lut cum un mugur trudește să suie:

Am palmele arse de lemnul țapinei

Da-n inima mea s-a lăsat bucurie.

Mă bucur când moare o stea în înalt,

Mă bucur când steaua pe ceruri răsare

Mă bucură tainic orice apus

Și-aprinsă, oricare ivire de soare.

Căci astfel în fire când moare ceva

Viața cea nouă în locu-i se suie

Mereu universul privește prin timp

La neconținut mișcătoare statuie.

Mă-neacă-n fiorul cel veșnic și nalt

A neconținutii sălbatică lege.

Dar bradul când moare nu lasă decât
Cenușa, dintr-ânsa alt brad să se-nchege.

Pe când, încheindu-ne viața, lăsăm
Noi tot ce-am durat și-am gândit, peste moarte –
E inima noastră pe care în pumni
Urmașii sui-o-vor mai departe.

Prieteni, veniți să privim acest cer
Și codrii cu brazii și munții cu slavă,
Căci noi, numai noi îndrăznim să simțim
A morții și-a vieții bucurie grozavă.”

SCENA 3

În timp ce Nicolae recită, personajele din scenă rămân nemișcate. Iese orchestra, intră un Dj care începe să-și aranjeze sculele. Intră Petru și Lena, care se așează la o masă, ascultând sfârșitul poeziei. În timp ce vorbesc martorii, un chelner vine să le ia și să le aducă comanda. Când personajele din trecut încep să vorbească, ies din nemișcare. Trecerea dintre timpurile scenice e marcată de la veselie petrecerii la seriozitatea mărturiilor.

PETRU: Ce n-aș da pentru o mașină a timpului.

LENA: Ca să-l salvezi?

PETRU: Ca să știu ce s-a întâmplat în seara aia. Să-l salvez... ciudat, nu mi-a trecut nici o clipă prin minte...

LENA: Te-ai duce doar să-l privești cum moare? Doar să-ți astâmperi curiozitatea? Nu-mi place de tine câteodată.

PETRU: Fii serioasă, știi bine că mă adori. (*Lena tace, părând surprinsă.*) Gândește-te puțin, Lena, trebuia să moară. Multe lucruri s-ar fi schimbat dacă decidea să meargă pe jos și nu cu tramvaiul în noaptea aia. Sau dacă, prin cine știe ce „întâmplare”(cuvânt punctat cu ghilimele în aer), n-ar fi fost prima seară în care tramvaiele circulau și după miezul nopții. Sau dacă decidea că nu-i place tanti aia și se ducea să se culce la el acasă, sau mai stătea zece minute în restaurant cu ceilalți.

STELA: Labiș avea securistul lui care-l fila. În seara de 9 spre 10 decembrie 1956, acesta l-a urmărit în stația de tramvai și a urcat în remorcă. Văzând că Labiș șovăia să urce, de teamă să nu-l scape de sub supraveghere, s-a grăbit să coboare, dar s-a ciocnit de acesta, care și-a pierdut echilibrul și a căzut între vagoane. Mai târziu, securistul respectiv l-a vizitat pe Labiș la spital, unde l-a pus să semneze o declarație prin care își asuma toată vina pentru cele întâmplate.

LENA (*ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic*): Ce s-ar fi întâmplat? Simplu. Ar fi trăit, ar fi scris în continuare, ar fi devenit mai mare ca Eminescu, ar fi...

GLORIA: Dacă ar fi trăit, ar fi fost arestat, la fel ca mine, pentru „opinii politice neconforme cu ideologia vremii și agitație politică”. Ca să-și păstreze în continuare echilibrul, Gloria a trebuit să devină Alexandra.

LENA: Of, iar începi cu teoriile conspirației. Vorbești de omul care a scris „Partidului” și „Comunistului”, ce dracu!

TOM (*recită*):

„Om comun, de rând, mi-am ales eroul,

Știu că nu oricând inima epocii

O găsesc mișcând naltele suflete

Ale aleșilor.

Stropii suri, amari, cenușie bură,

Seve groase, tari, fără distincție,

Dau schimbări mai mari decât scăpărătoarele

Fulgere nalte.” - Prologul la Omul Comun. Labiș este primul poet dizident român. El anunță o ruptură feroasă între poezie și ideologia momentului. Mai mult ca sigur că închisoarea nu i-ar fi fost departe.

PETRU: Asta era la început. Spre sfârșit începuse să vadă și el că treaba se împute, că teoria roză pusă-n practică se face cam maro. Cuminte ar fi fost să tacă din gură, dar copilul teribil și obișnuit cu răsfățul nu avea prea multă minte când venea vorba de conservarea proprie. Așa că începuse să recite poezii interzise, fusese dat afară din UTM, de la Gazeta Literară, căzuse în dizgrație, ce mai!

LENA: Tocmai fiindcă era copilul teribil și răsfățat nu l-ar fi arestat, ar fi devenit instantaneu martir!

PETRU: Așa că l-au ucis!

LENA: Nu asta voiam să zic!

AUREL: Balerina aceea, Maria Polevoi, securistă-kaghebită din ansamblul „Ciocârlia” al Ministerului de Interne l-a momit să meargă la ea la garsonieră. În stația din fața spitalului Colțea îi aștepta un complice, care a terminat treaba. Ulterior, rusoaica s-a sinucis, cuprinsă de remușcări, gest imitat, la scurt timp, de prietena ei, Emma Beniuc.

PETRU: L-au ucis și l-au înlocuit cu cineva care să-și știe mai bine interesul. Că doar aveau, slavă Domnului, de unde alege! Leșeau poezii pe bandă rulantă de la Școala de Literatură, plus ce mai venea și de la Facultatea de filo, de unde, de altfel, a fost racolat și următorul idol.

LENA: Racolat! Iar faci pe grozavul. Nu l-a „racolat” nimeni. Ai devenit și tu paranoic, ca toți oamenii ăia care-și dau cu părerea, că l-a omorât ăla, că l-a omorât celălalt, că l-a omorât mama! Nimeni nu vrea să creadă că un poet atât de bun ar fi murit într-un accident stupid, eroii și idoli nu mor așa,... înțeleg de unde vin toate ipotezele astea. Dar, cel mai probabil e că, amețit și de la băutura, poate și alunecând pe ceva gheață, că doar era decembrie, a căzut singur. Tema ta de licență e imbecilă.

PETRU: Mulțumesc pentru încredere. Sunt prea multe indicii, mă înțelegi? Și eu eram sceptic la început, dar n-am cum să nu văd toate coincidențele, toate lucrurile care se bat cap în cap, toate mărturiile, mai ales. Mi-au scos fire albe.

IMRE: M-a surprins atitudinea neobișnuit de rece a celui care se presupunea că era cel mai bun prieten al lui și în casa căruia locuia, de altfel: Aurel Covaci. El s-a eschivat să-mi dea vreo informație privitoare la ceea ce i s-a întâmplat lui Nicolae. E adevărat că, în cele zece zile de agonie, l-a vegheat neobosit la căpătâi. Dar a făcut-o din prietenie, sau ca să se asigure că, în delirul lui, poetul muribund nu scapă nici o vorbă compromițătoare?

LENA: Pentru că nu ești și tu decât încă un fraier care ascultă toate aberațiile unor oameni care nu vor decât să se scoată pe ei în față. Se agață de el ca niște paraziți infecți, ca să-și câștige și ei un ban. Și, dacă tot s-au apucat, să le rămână și lor

numele în ceva cărți care chiar să fie citite în viitor, când n-o să mai știe nici dracu cine au fost, decât pentru că au avut norocul să cunoască un om cu adevărat valoros!

PETRU: Mamă da' știu că te-ai aprins! Relax, n-am zis că-i și cred. Doar că un strop de adevăr tot trebuie să fie la fiecare. Eu încerc să văd the big picture aici. Și cred că întrebarea principală e pe cine deranja Labiș. Sau, mai bine zis, cine a profitat cel mai mult de pe urma morții lui.

EMMA: Meri l-a invitat la ea acasă. Pentru a nu lăsa loc comentariilor, urmau să plece separat și să se întâlnească în stația de tramvai. A vrut să ia tramvaiul din mers. O vitejie de băietan în fața unei femei care i-a arătat atenție, l-a considerat bărbat.

LENA: Deranja pe destui. O deranja inclusiv pe fata aia care l-a acuzat de viol. Doina Ciurea.

PETRU: Mda... Doar că a fost „încercare” de viol și a fost și pedepsit cu excluderea din UTM... Nu prea stă în picioare. Plus că tipa trecuse peste, nu mai avea nici o treabă și era pe combinații cu Stănescu.

LENA: Cum au împărțit ei și faima și femeia...

MARIA: Când am ajuns în stația Colțea, în stație se mai găseau 5-6 persoane, pe Labiș l-am văzut când a ajuns pe zona de refugiu, a trecut pe lângă mine, nu m-a văzut și nici eu nu i-am dat atenție, nu mai rețin precis dacă mergea în linie dreaptă... Însă mergea cu capul în jos. În timp ce mă uitam după tramvai, fără să mai fiu atentă ce se întâmpla cu Labiș, și mă gândeam că a fost lăsat singur, am auzit niște femei țipând și, când m-am întors, am văzut sub tramvai un om și atunci m-am apropiat și am văzut că este poetul Nicolae Labiș.

PETRU: Asta e versiunea pentru miliție. Lui Imre i-ai povestit altceva.

MARIA: Neștiind dacă m-a observat sau nu, când a sosit primul tramvai, numărul 13, l-am urmărit cu privirea, având de gând să nu urc dacă se urcă el. Astfel, am văzut clar că, înainte de a se opri tramvaiul, micul grup de călători s-a pus în mișcare după ce a trecut în față la vagonul motor. El, fiind penultimul din grup și mai apropiat de tramvai decât oricare altul, am văzut clar cum l-a îmbrâncit cel din spatele lui, continuându-și drumul în timp ce poetul dispăruse. L-am revăzut doar după ce s-a oprit tramvaiul și am ajuns acolo. Era căzut între vagoane.

PETRU: Aș zice mai degrabă că unul a moștenit ce-a lăsat celălalt. Îți dai seama că, dacă Nicolae nu murea, Nichita n-ar fi câștigat, în nici un caz, importanța pe care a avut-o? Poate nici n-am fi auzit de el vreodată.

LENA: Nu cred...

PETRU: Fii serioasă! Facem, totuși, parte dintr-o cultură monoteistă. Supremația lui „cel mai”... Cu Labiș în viață, Nichita n-ar fi devenit decât, în cel mai bun caz, un semizeu. There can be only one, nu?

LENA (*cântă*): „I am immortal, I have inside me blood of kings...” Highlander... Prost film.

PETRU: Prost, dar deștept. Gândește-te: nemuritori erau toți, dar unii mai mult decât alții.

Lena râde.

PETRU: Sună amuzant, nu? Și totuși e cât se poate de adevărat. La sfârșit, trebuia să rămână unul singur, ceilalți se alegeau cu capetele tăiate, iar puterea lor trecea la criminal. Și cine s-a mai ales cu capul tăiat ca să fie înlocuit de cel mai popular

nemuritor, în sensul cât se poate de propriu al cuvântului? Da, prietenul nostru, Ioan Botezătorul. Cât a trăit, se credea despre el că e Mesia. Ulterior a fost transformat în prooroc al adevăratului nemuritor, la fel ca și Labiș, „buzduganul generației șaizeciste”. Singura diferență dintre filmul cel prost și cartea cea mai vândută din istorie e că filmul e mai direct. Nemuritorii se omoară între ei și-și sug unul altuia puterea - în film, Isus îl decapitează pe Botezător.

LENA (*zâmbește*): Am senzația că n-ar trebui să zici asta.

PETRU: Unde s-a dus puterea lui Labiș?

NICOLAE (*în timp ce se ridică de la masă și pleacă*): Țineam ochii larg deschiși și vedeam cum din capul meu, izbit de caldarâm, ies scânteii.

Pasărea cu clonț de rubin

S-a răzbunat, iat-o, s-a răzbunat.

Nu mai pot s-o mângâi.

M-a strivit

Pasărea cu clonț de rubin.

Iar mâine

Puii păsării cu clonț de rubin

Ciugulind prin țărână,

Vor găsi poate

Urmele poetului Nicolae Labiș

Care va rămâne o amintire frumoasă...

LENA (*iși dă seama unde vrea să ajungă*): Hai, fugi de-aici!

PETRU: Lena! Lena, asta e!

LENA: Nu! Te rog, te rog să nu zici ce ai de gând să zici! E prea mare ineptie, chiar și pentru tine.

PETRU: Totul se leagă.

LENA: Nu se leagă nimic. Singurul care-ar trebui legat ești tu.

Dj-ul pornește muzica - specifică de rap - în timp ce lângă el apare Rapperul.

RAPPER

Ai admirat vreodată din inimă pe cineva

Doar pentru a afla că era cum nimeni nu credea

Invidia îi ajunge și pe cei mai buni,

Și nu poți s-o ignori, trebuie să te răzbuni

Și e-o problemă de luni, până când nu mai poți

S-o ții ascunsă-năuntru, șă-ncerci să te comporți

Ca și cum nimic n-ar fierbe înăuntru tău..

Așteaptă un semn să iasă, la primu' gând de rău.

Ajungă să cază în hău, începi să te atacă,

Și știi că tu de fapt vrei doar să te împaci.

Dar o ții ascunsă, doar stai și taci,

Într-un final ajungă să fi cuprins de draci

Și atunci e-atunci, nu poți s-o stăpânești

Înnebunești și nu poți, nu poți să-te-oprești
Te uiți la ce-ai făcut și vezi cât de prost ești.

SCENA 4

les Petru și Lena, Dj-ul și Rapper-ul. Se întoarce orchestra, dar membrii ei par îmbătrâniți. La fel și oamenii din jurul mesei. Suntem din nou în trecut, dar la douăzeci și ceva de ani după evenimentele din 1956. La celelalte mese s-au așezat persoane îmbrăcate după moda sfârșitului de deceniu șapte. Monologul lui Hristea urmează linia mărturiilor din scena precedentă.

HRISTEA: Luase obiceiul să vină la Facultatea de filologie. Nu-l iubeam. Eram topit de invidie. Fusesse îndrăgostit de femeia pe care eu o iubeam. El publica, și semnul tipărit al literei mi se părea miraculos și de neatins. Văd parcă pe Labiș ridicându-se de o gravă noblețe naturală care lăsa puțin dureros și distant între el și noi o barieră a neatingibilului. Nu s-a urcat lângă catedră, ci a rămas în față chiar lângă primul șir de bănci, și într-o tăcere în care nici memoria nu mai funcționa, brusc a anunțat titlul poeziei „Moartea căprioarei”, știută, adorată, invidiată, negată și urâtă sufletului meu. Cred că numai pentru mine a existat în acea secundă senzația gheții pe șira spinării. Calm și degajat, bonom și profund distant totodată, cu un soi de firesc al nefirescului, cu un glas al cărui timbru s-a scurs prin urechile noastre, moale și dur totodată, vers de vers, a început să-și retrăiască poemul (era prea tânăr ca să-l poată recita), începându-și versurile lin și tăragănat și sfârșindu-și-le brusc, de parcă vântul ar fi avut ecouri semantice. Mi-aduc aminte cuvântul "nămol" în care se termina un vers. Era atât de scurt zis și de brutal, încât nămolul se materializa. Mi-aduc aminte de ultimele trei cuvinte rostite de el într-un alt vers... "planetă și grea". Se terminau de o rară violență, într-un vers în care spunea că-și șterge mâinile de sânge pe piept, el a făcut gestul de a-și șterge mâinile pe bunda înflorată. Absolut toți, automat, ca niște copii, ne-am uitat în clipa aceea la mâinile lui și la bundă, ca și cum și mâinile, și bunda, ar fi fost pline de sânge. Brusc nu mai țin minte nimic și păstrez numai sentimentul de atunci, sentimentul deznădăjduit că el era de neatins. Mi-a produs o impresie sublimă și deprimantă. Atunci nu puteam crede că se poate scrie o poezie mai minunată decât Moartea căprioarei, pe care o iubeam și o uram. Aș fi dat orice pe lume să fiu eu autorul acelei poezii. Norocul lui mi se părea uriaș. Cu oricare altul aș fi putut să fiu prieten, cu el niciodată. Mi se părea și foarte frumos, deși nu era. Nu puteam să-i prind în noțiuni personalitatea acelei recitări și asta îmi dădea o mare neliniște. Abia acum știu că acea seară în care am avut tristul noroc să-l văd nu ținuse de noțiune și deci nu aveam cum s-o înțeleg cu noțiunile, că ea nu ținea nici de caracterul meu, ci era numai o aspirație a mea atât de brusc relevată încât chiar și resturile de memorie care astăzi le mai pot evoca nu sunt altceva decât explozia de atunci a iubirii drepte pentru poezie. Atâta vreme cât el a trăit eu nu am publicat nici un vers. El a murit în decembrie, eu am debutat în martie, anul următor.

Când termină de vorbit, reizbucnește zgomotul specific restaurantului.

NICHITA (*face semn către chelner*): Băiete, mai adu-ne niște vodcă!

DORA (*încet*): Nichita...

NICHITA: Sărbătorim, Dora, sărbătorim, că avem cu ce sărbători!

DORA: Doctorul a spus că...

NICHITA: Doctorii sunt impermeabili la poezie.

AUREL (*așezat lângă Dora, prinde ultima frază. Glumeț explicativ, cu o urmă de seriozitate*): Pe când el, care și-a deschis atât de tare valvele sufletului, porii, să intre poezia lumii, să se amestece cu poezia din el, nu mai poate opri potopul de alte lucruri care năvălesc pe lângă, de teamă să nu oprească, din greșeală, circuitul poeziei.

NICHITA (*solemn*): Mulțumesc, prietene, pentru a fi fost martor al apărării.

AUREL: Mai mult din spirit ludic, decât din convingere, totuși. Pentru că, în cazul ăsta, convingerea e la fel de lipsită de poezie ca și doctorii.

TOM: „Eu sunt spiritul adâncurilor, Trăiesc în altă lume decât voi, În lumea alcoolurilor tari, Acolo unde numai frunzele Amăgitoareii neputinți sunt veștede.”

STELA: „Din când în când Mă urc în lumea voastră, În nopți grozav de liniștite și senine, Și-atunci aprind mari focuri Și zămislesc comori Uimindu-vă pe cei ce mă-nțelegeți...”

Ești tu aici, Nichita, la fel de mult ca și Nicolae.

NICHITA: Asta face un poet bun: ajută poezia deja existentă să se nască, aidoma unei moașe de la țară. Labiș a moșit poezia din mine.

TOM: Mă întreb a cui poezie o moșim noi.

NICHITA: A lumii de ieri, a lumii de azi și, dacă omul nu va uita să iubească, a lumii de mâine.

GLORIA: Crezi că ne vor mai înțelege? Eu de ceva timp simt o schimbare în aer, o îngreunare, ca și când timpul ar auneca, aproape imperceptibil, dar sigur, spre un alt anotimp.

NICHITA: O simt și eu. E ca o maturizare, atenție, maturizare, nu îmbătrânire! Da... se schimbă aerul.

TOM: Parcă ieri abia scăpasem de mirosul de hoit... Acum va trebui să facem provizii de oxigen pentru altă rundă?

DORA: Nu spune asta! Nu, e prea devreme.

NICHITA: Deocamdată da, e devreme. Dar lumea e, totuși, un uriaș viu, chiar dacă adormit. Uneori se mai întoarce și el de pe o parte pe alta. Când simte că a amorțit.

AUREL (*râde*): Sper să nu fim pe partea pe care se-ntoarce.

NICHITA: Ba e foarte posibil să fim.

GLORIA: Dacă susul se-ntoarce-n jos, atunci cei din vârf vor ajunge pe fundul mării.

TOM: Asta n-o să se întâmple. Datorită lui Nichita. Adevărata valoare...

NICHITA: Valoare avem cu toții și o avem pentru că ne validăm unii pe alții. Nu știm ce-or să valideze nenăscuții. Epoca își alege poezii.

TOM: Zeii se cunosc din timpul vieții pentru cei ce știu să-i cunoască. Chiar dacă se mută din biserică în legende.

NICHITA: În fiecare scorbura era așezat un zeu...

Pauză

STELA: Continuă, te rog.

NICHITA: Dacă se crăpa o piatra, repede era adus

și pus acolo un zeu.

Era de ajuns să se rupă un pod,
ca să se așeze în locul gol un zeu,

ori, pe șosele, s-apară pe asfalt o groapă,
ca să se așeze în ea un zeu.

O, nu te tăia la mână sau la picior,
din greșeală sau dinadins.

De îndată vor pune în rană un zeu,
ca peste tot, ca pretutindeni,
vor aseza acolo un zeu
ca sa ne inchinăm lui, pentru că el
apără tot ceea ce se departe de sine.

Ai grijă, luptătorule, nu-ți pierde
ochiul,
pentru că vor aduce și-ți vor așeza
în orbită un zeu
și el va sta acolo, împietrit, iar noi
ne vom mișca sufletele slăvindu-l...
Și chiar și tu îți vei urni sufletul
slăvindu-l ca pe străini.

*Lumina scade treptat până la heblu, în timp ce Nichita continuă poezia. I se alătură
pe parcurs vocea lui Petru, pentru ca ultimele versuri să fie rostite doar de acesta.*

SCENA 5

Petru și Lena, în aceeași locație din Scena 1.

PETRU (*după ce își trage respirația*): Noi nu mai avem idoli. Văd omenirea de până
acum ca pe un copil pe care îl liniștește privitul în sus. În prezent, lumea pare să
privească numai de la nivelul propriei înălțimi. Admirăm, nu mai idolatrizăm. Să fie
asta maturitatea?

LENA: Mai degrabă autosuficiență. Aroganță și egocentrism. Mă-ntreb dacă îți
dorești să adori, sau mai degrabă să fii idolatrizat...

PETRU (*o ignoră, continuându-și gândul*): Sau blazare... Și blazarea vine cu vârsta.

Pauză

LENA: Mai bine blazat în prezent, decât revoluționar în trecut.

PETRU: Ce vrei să spui?

LENA: Ți-ai luat licența de o lună deja. Bucură-te că ai luat zece, că ai făcut senzație,
că ți s-a publicat lucrarea și gata! Ieși odată din lada aia, până nu se-nchide capacul.

PETRU: Ce ladă?

LENA: Lada cu vechituri. Aia cu aer tare?! Uite, încep să vorbesc ca tine. Mă rog, ca tine atunci când uiți cine ești și în ce secol trăiești. Și ce vârstă ai. Și nu vezi ce se întâmplă lângă tine, pentru că ești prea ocupat să filozofezi și să elucidezi crime închipuite, întâmplare acum mai bine de cincizeci de ani! Eu una m-am săturat!

PETRU: Ce e cu tine? M-am lăsat, cum era și normal, prins de subiect. Trebuie să recunoști că e tare. Sigur, nu pot să demonstrez nimic, dar toate argumentele fac ipoteza destul de probabilă. Plus că e fascinant să urmărești procesul, știi? Spui doar: „Nichita l-a omorât pe Labiș” și, brusc, mitul începe să pocnească pe la încheieturi.

LENA: Hai să nu începem iar discuția asta. Până la urmă, nici n-ar conta dacă a fost sau nu așa. Deși, personal, cred că e doar o aberație bine susținută. Nu asta era ideea.

PETRU: Dar care e ideea?

LENA: Ideea e că mă frustrează atitudinea ta. Mi se pare că te-ai schimbat. Adică, nu mă înțelege greșit, erai ciudat și înainte, dar acum întreci măsura. De ce nu poți să fii și tu mai normal?

PETRU: Ce înseamnă la tine normal?

LENA: Nu știi, mai spune și tu o bârfă din când în când, mai ieși și tu într-un club, mai fute și tu o fată! Trăiește, la dracu!

PETRU: Scuză-mă, dar cred ca trăiesc mai mult și mai adevărat decât tine. Măcar eu nu mă mulțumesc cu suprafața lucrurilor.

LENA: Ba da, Petru, asta faci! Doar elaborezi teorii, te distrezi singur cu jocuri de cuvinte și idei și uiți ce e important.

PETRU: Presupun că o să-mi spui imediat și ce e important.

LENA: Logic că o să-ți spun, nu mai pot să aștept până descoperi tu, nu pot să îmbătrânesc ascultându-te aberând, fără să ajungi vreodată la esență.

PETRU: Atunci pleacă, dacă nu-ți place! Te-am obligat eu să stai toată ziua-n curul meu? Nu! Tu mi te-ai alipit, la un moment dat, nici nu-mi mai amintesc bine când și cum.

LENA: Evident c-o să plec, tocmai mi-am dat seama că nu ești decât un prost sub acoperire.

PETRU: Chiar nu înțeleg de ce te-ai atacat așa deodată, doar am mai avut discuții asemănătoare de nu știu câte ori.

LENA: Mă atac pentru că am avut brusc revelația faptului că ție n-o să-ți treacă niciodată. Că o să continui să te ascult și să-ți dau replica până o să îmbătrânim amândoi și degeaba... N-o să deschizi în veci ochii!

PETRU: Să deschid ochii și să văd ce?

LENA: Pe mine să mă vezi!

PETRU: Păi nu te văd?...

LENA: Mă vezi pe naiba! Hai, pa! (*Dă să plece*) Și încă ceva: cea mai bună dovadă a faptului că ești fals e că vorbești atâta de poezii ăia fără ca tu să fi scris un vers în viața ta.

PETRU: Am încercat. Doar că nu mă simt în largul meu când fac asta.

LENA: Păi poate ar trebui să găsești o soluție, ce zici?

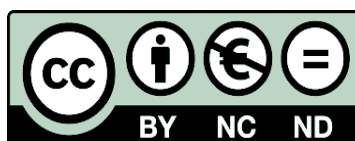
lese

RAPPERUL:

A venit momentul, să te trezești, să-ți amintești
Unde ești, cine ești și în ce secol trăiești.
Stănescu a murit acum vreo 25 de ani
Timpul trece, stilul trece și rămâne fără fani.
Întoarce-te pe lumea asta, picioarele pe pământ,
Ascultă, mesajul meu te rupe, cuvânt după cuvânt,
Poezia ta e moartă, și n-o poți resuscita
Nu asta-ncerci să faci, nu asta vrei cumva?
Poți să te rupi în fitze! Apoi ce-o să mai faci?
O să-nveți de-odată că tre' să taci.
Dacă te crezi Mesia, poți să-mi spui Anticrist
Crucificând un poet, artisit-muist, cam trist!
Teme-te fiindcă c-exist și, mai mult, țin să
Spun că e ok că dormi cu lumina-prinsă.
Numește-o revelație, pe ritm de Hip-Hop,
Închei aici, privește-mă și bagă la cap!

PETRU:

Tu c-o să mă-nvingi chiar crezi, continuă să visezi!
Tu nu vezi că eșuezi? Poți deja să încetezi
Poezia a murit, și s-a renăscut aici
În acest stil minunat, îmbâcsit de agarici
Ca tine! Si alte sute-mii de artiști,
Ascultându-i cum se screm, nu poți nici să te mai piși.
Și riști să uiți că rapul este de fapt despre luptă,
Despre voință, nu numai despre curve și valută.
Ce faceți voi pe-aci s-ar numi manea scandată,
Eu și ăia treji ca mine nu vom uita niciodată
Valoarea adevărată din oricare tip de vers
Fie ăsta o baladă, sau freestyle pervers.
Ca să fi-n stare să faci versuri trebuie să-nveți
Și cum pula vrei s-o faci de n-ai citit nici doi poeți?
M-am săturat de voi și de-al vostru rap de stradă
Cu versuri ca gogoneaua, prin care lăsați să vadă
- Ba nu, chiar vă mândriți - cu faptu' că n-aveți liceu
„Gyeah, eu am doar patru clase, uite, sunt un derbedeu!”
Despre dragoste sau ură, despre moarte, despre viață
Ce e marfă de valoare va rămâne tot în față
Și în orice stil ar fi, vor rămâne poezii!
Te salut, poți să te zbați, însă nu mă poți opri.

Această operă este pusă la dispoziție sub licența
Creative Commons Atribuire - Necomercial - Fără Derivate 4.0
www.dramaturgiacotidianului.ro